

Fra: Rigsombudsmanden i Grønland [<mailto:ro@gl.stm.dk>]

Sendt: 14. april 2023 15:33

Emne: Nyhedsbrev nr. 06/2023 fra Rigsombudsmanden i Grønland

Nyhedsbrev fra Rigsombudsmanden i Grønland

For at se netversion, [klik her](#).

Nyhedsbrev nr. 06 af 14. april 2023 fra Rigsombudsmanden i Grønland Forslag til en grønlandsk forfatning overdraget til Naalakkersuisut

Formanden for Forfatningskommissionen Ineqi Kielsen (S) afleverede fredag den 31. marts 2023 kommissionens udkast til forfatning og betænkning til Formanden for Naalakkersuisut Múte B. Egede (IA). I en pressemeddelelse fra den 31. marts 2023 udtaler Múte B. Egede: ”Arbejdet har været længe under vejs og det har til tider været udfordrende. Men nu har vi modtaget udkastet og kan give det videre til Inatsisartut, som skal tage stilling til det videre arbejde”. I et efterfølgende interview bragt i avisen AG den 5. april 2023 uddyber Múte B. Egede dette således: ”Jeg arbejder hver eneste dag på, at vi kommer en dag tættere på at blive selvstændige. Men det er ikke mig, som skal beslutte datoen. Det er op til befolkningen. Det er dem, der

reelt bestemmer, hvornår vi skal blive selvstændige”. Múte B. Egede ser gerne, at forløbet sker på samme måde som ved selvstyrets indførelse, hvor der var et overvældende flertal for at arbejde for at indføre selvstyreloven.

Verdenssundhedsorganisationen (WHO) har besøgt Grønland

Regional direktør for WHO Europa, Dr. Hans Kluge har sammen med direktøren for Sundhedsstyrelsen i Danmark besøgt Grønland for at øge WHO's kendskab til sundhedsområdet, sundhedstilstanden samt de særlige grønlandske forhold. Delegationen havde ud over besøg på Landshospitalet (Dronning Ingrid's Hospital), Regionssygehuset i Ilulissat og en bygdesundhedsstation møder med repræsentanter fra Naalakkersuisut, Grønlands Universitet (Ilisimatusarfik) og det kommunale område.

Efter sit besøg har Dr. Kluge identificeret følgende tre områder, som han finder vigtige at fremhæve:

1. Hepatitis B, der næsten er udryddet hos grønlandske børn bl.a. på grund af en stor vaccinationsindsats.
2. Covid-19, hvor Grønland har klaret sig rigtig fint ved at indføre seriøse foranstaltninger tidligt i forløbet.
3. Telemedicin som gør det muligt at overkomme de store distancer i Grønland.

Direktøren understreger, at det ikke altid er den nyeste teknologi eller millioner af kroner, der skal til for at løse problemerne.

Efter sit besøg i Grønland oplyser direktøren til Sermitsiaq.AG, at WHO er klar til at indgå et helt nyt samarbejde for at fremme sundhed blandt oprindelige befolkninger.

Ny ejerskabspolitik for de selvstyrejede aktieselskaber

Fire af Inatsisartuts partier (Inuit Ataqatigiit, Siumut, Demokraatit og Atassut) underskrev den 28. marts 2023 en aftale om ejerpolitik for de selvstyrejede aktieselskaber, der skal erstatte den seneste aftale om ejerskabspolitik, der blev underskrevet i 2011 af daværende formand for Naalakkersuisut, Kuupik Kleist (IA). Forhandlingerne om den nye politik startede i efteråret 2022 med deltagelse af alle partier. Lige før de afsluttende forhandlinger valgte Naleraq at trække sig og er dermed det eneste parti i Inatsisartut, der ikke er med i forliget.

Formand for Naalakkersuisut Múte B. Egede udtaler i en pressemeddelelse den 28. marts 2023 følgende om formålet med den nye ejerskabspolitik: ”Det har stået klart i noget tid, at der har været et behov for opdatering af ejerskabspolitikken. Mit klare ønske har været at give vores aktieselskaber tydelige rammer som kan holde i mange år. En bred forligskreds kan sikre at ejerskabspolitikken ikke svinger alt afhængigt af hvem der sidder ved magten, og den stabilitet har vores selskaber og vores samfund brug for.”

Forligskredsen er i fællesskab enige om et udgangspunkt for en ny ejerskabspolitik, hvor nogle af elementerne er, at:

- Sammensætning af bestyrelserne sker på baggrund af relevante kompetencer, som er det afgørende parameter. Derudover skal der tages udgangspunkt i mangfoldighed, hvor der sikres en blanding af national og international erfaring.
- Selskaberne forpligtes til at udarbejde handlingsplan for øget cybersikkerhed.
- Selskaberne skal aktivt arbejde med FN's verdensmål.
- Der skal udvises transparens om relevante informationer i forhold til selskabet og dets ledelse.
- Der igangsættes et arbejde med at omfatte de offentligt ejede aktieselskaber af aktindsigt.

Navneændring: fra Thule til Pituffik

Den 6. april 2023 ændrede den amerikanske Thule Air Base navn til Pituffik Space Base. Ændringen sker for at anerkende det grønlandske navn for området. Dette blev fejret ved en ceremoni på basen i forbindelse med den årlige kulturarvsuge, hvor de lokale beboere i området har mulighed for at besøge basen. Chefen for US Space Force, General Chance Saltzman var vært for ceremonien. Herudover deltog en række repræsentanter fra USA, Grønland og Danmark.

Debat om arktisk ambassadør og fælles arktisk strategi

Udenrigsministeriet har for nylig udpeget en ny arktisk ambassadør. Det bliver Tobias Elling Rehfeld, som for øjeblikket er ambassadør i Sydafrika og tidligere har været bl.a. retschef i Udenrigsministeriet. I en skriftlig kommentar til KNR fra Naalakkersuisoq for udenrigsanliggender, Erhverv og Handel, Vivian Motzfeldt (S) udtaler hun, at det er bemærkelsesværdigt, at man ved udpegningen ikke har hørt eller inkluderet Kongerigets eneste arktiske folk i spørgsmålet.

I en anden kommentar til KNR kæder Vivivan Motzfeldt spørgsmålet sammen med det aktuelle arbejde med en Arktis strategi: ”Vi skal i første omgang have vores grønlandske udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitiske strategi på plads. Og vi tager spørgsmålet om en eventuel Kongerigets Arktiske Strategi op med de grønlandske partier først”. ”Det er også klart, at hvis tilgangen og fremgangsmåden er som ved udpegningen af den arktiske ambassadør, bliver det nok noget op ad bakke”, siger Vivian Motzfeldt.

I et længere interview i avisen AG den 8. april 2023 udtaler Formanden for Naalakkersuisut Múte B. Egede (IA) sig på linje med Vivian Motzfeldt om både arktisk ambassadør og strategi-arbejdet.

Frihandelsaftale med Storbritannien

Siden begyndelsen af 2022 har Grønland forhandlet med Storbritannien om indgåelse af en frihandelsaftale. ”Der er potentiale for at eksporten af grønlandske reje- og fiskeprodukter på længere sigt kan komme op på i nærheden af én milliard kroner årligt, og det er væsentligt mere end hidtil”. Det vurderer departementschef, Mininnguaq Kleist, i Departementet for Udenrigsanliggender, Erhverv og Handel. Endvidere udtaler han: ”Der er god fremgang i forhandlingerne. Der har foreløbigt været tre fysiske forhandlingsrunder i Nuuk og London. Hertil kommer, at der har været en række virtuelle møder. Jeg håber, at vi kan underskrive en handelsaftale med briterne inden udgangen af i år.”

Grønlands universitet byder tre ukrainere velkommen

Grønlands Universitet (Ilisimatusarfik) oplyser på sin hjemmeside, at universitetet sammen med National University Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic i Ukraine har etableret et samarbejde. Konkret betyder aftalen, at en underviser og to studerende fra det ukrainske universitet har fået et ophold på Ilisimatusarfik i perioden april til august 2023.

Kredsdommere er utilfredse med lønnen

Kredsdommerforeningen (Eqqartuussisoq), hvis forhandlinger varetages af politiforbundet, har i et åbent brev til de to grønlandske medlemmer af Folketinget, Aaja Chemnitz Larsen (IA) og Aki Matilda Høegh Dam (S) været ude med en beklagelse af deres lønniveau og aktuelle lønforhandlinger. Kredsdommerforeningen ønsker højere grundløn og at stige i lønramme i stedet for ikke pensionsgivende tillæg. Foreningen oplyser, at Domstolsstyrelsen og Politiforbundet ikke har kunnet blive enige, hvorfor forhandlingerne

er blevet henvist til Lønningsrådet.

Kuupik Kleist trækker sig som præsident for ICC Grønland

Bestyrelsen for ICC Grønland har torsdag den 13. april 2023 udsendt en pressemeddelelse hvoraf det fremgår, at Kuupik V. Kleist har valgt at trække sig som præsident for ICC Grønland med udgangen af april, for at forfølge andre arbejdsopgaver. I forbindelse med sin fratrædelse udtaler Kuupik V. Kleist

” Jeg vil opfordre til, at Inatsisartut fortsat sikrer øget støtte til ICC, for organisationens arbejde for Inuit på tværs af Arktis slutter ikke i 2026, og Grønland bør fortsat have en stærk aktie i dette samarbejde, også i fremtiden”. ICC Grønlands delegerede holder ekstraordinært delegeretmøde 27. maj, 2023, hvor der vil blive valgt ny præsident for ICC Grønland.

Rigsombudsmanden i Grønland

Indaleeqqap Aqq. 3
Postboks 1030
3900 Nuuk

Telefon: [+299 32 10 01](tel:+299321001)
E-mail: ro@gl.stm.dk

[Klik her for at ændre dit abonnement på Rigsombudsmanden i Grønlands nyhedsbrev](#)